

Triem la informació

Solucions de les pàgines 30 • 31

Dels marges

Investiga

- Ara, *El Punt Avui*, *La Vanguardia*, *El Periódico*, *El 9 Nou...*
- Tots els anteriors tenen versió digital; n'hi ha, però, que són només digitals, com *Vilaweb* i *Nació digital*.
- *Sàpiens*: revista de divulgació històrica.
Vèrtex: revista sobre el món de l'excursionisme.
Auriga: revista dedicada a la divulgació del llegat grecoromà.
Cavall Fort: revista per a nois i noies.
Descobrir: revista de turisme i viatges.
- El 324.cat és el portal d'internet de notícies de la Corporació Catalana de Mitjans de Comunicació.

És cert?

- No.
- No, només aquells que el diari consideri importants.
- Sí.
- Sí.

De les activitats

- 1** a 28 de novembre de 2010.
b “El país que ve”.
c Fa referència al futur de Catalunya.
d Moisès Broggi, de 102 anys, i Graciela Noguera, de 10 mesos, la primera nena catalana nascuda el 2010.
e Perquè Moisès Broggi, d'edat avançada, ha viscut una llarga vida i, per tant, té una gran experiència vital; representa el passat. La nena, en canvi, té tota la vida per davant; representa el futur.
f “28-N: Sortim a buscar el futur”; “Carta al futur cap de govern de Catalunya”.
g Ara neix un diari i Time Out Cultura.
h Del periodista Toni Soler.
i Toni Soler és periodista; Bernardo Atxaga és un escriptor basc; Thomas Friedman és un periodista nord-americà.
j Al futur cap de govern de Catalunya.
k Francesc Melcion.
- 2** Resposta oberta.
- 3** Resposta procedimental.
- 4** a Fa referència als 20 anys d'existència de la revista. La semblança del zero amb la lletra o no impedeix la lectura del títol de la revista, *Enderrock*.

- b Del març del 2013.
- c Mensualment.
- d Els Catarres. Al país del sol ixent.
- e Dels premis Enderrock, del grup de rumba Terratombats, d'El Petit de Cal Eril, de la cantant Bikimel, del grup Senior i El Cor Brutal i de Narcís Perich.
- 5** a Falsa. b Falsa. c Certa. d Falsa. e Certa.
- 6** Resposta oberta.
- 7** Resposta oberta.
- 8** a No.
b Resposta oberta.
c Resposta oberta.
d Resposta oberta.
e Resposta oberta.
- 9** Toni Soler, periodista, pàgina 96.
Bernardo Atxaga, escriptor, pàgina 51.
Thomas Friedman, periodista, pàgina 52.
- 10** No hi ha publicitat.
- 11** Resposta oberta.

Solucions de les pàgines 32 • 33

Del marge

- 1** Ixent.
- 2** Immigrant.
- 3** Dona d'aigua.

De les activitats

- 12** Resposta procedimental.
- 13** país: perquè és aguda acabada en vocal més essa.
exigència: perquè és esdrúixola.
eficàcia: perquè és esdrúixola.
nació: perquè és aguda acabada en vocal.
número: perquè és esdrúixola.
límits: perquè no acaba en vocal, ni en vocal + s ni en -en, -in.
- 14** és, té, bé, són.
- 15** **28-N**: 28 de novembre de 2010, en què hi va haver eleccions al Parlament de Catalunya
11-S: 11 de setembre de 2001. Atemptat contra les Torres Bessones de Nova York.
15-M: 15 de maig de 2011. Moviment dels indignats.

G20: Grup dels 20 països industrialitzats i emergents.

W3: World Wide Web.

- 16** a L'hora de la rumba (determinant + nucli + CN).
 b L'esperança roja (determinant + nucli + CN).
 c Dona d'aigua (nucli + CN).
 d L'home tranquil (determinant + nucli + CN).
- 17** arrelat, arrelada, arrelats, arrelades.
 mestís, mestissa, mestissos, mestisses.
 majoritari, majoritària, majoritaris, majoritàries.
 autonomista, autonomista, autonomistes, autonomistes.
- 18** Resposta oberta.

Solucions de les pàgines 34 • 35

De les activitats

ANALITZA

- Resposta procedimental.
- Els elements hi són tots: la data, la capçalera, el titular, el titular secundari, els subtítols, els avanttítols, les fotos i els peus de foto. Només *El 9 Nou* conté publicitat en la portada.
- • Portada d'*El Periódico*: “El gran èxode siria”, en la secció “Tema del diumenge”; “Duran també advoca per una pròrroga dels pressupostos”, en la secció “Panorama”; “Sense escrúpols a l'Everest”, en la secció “Coscs de la vida”; “Allau de nous portals d'internet per buscar feina”, en la secció “Panorama”.
- Portada d'*El 9 Nou*: “La Generalitat avança per a final de curs el tancament de l'escola Vilamagore”; “Manifestació per defensar El Calderí”; “Els agents rurals capturen 11 visons americans en una ofensiva contra espècies invasores”; “El tram més perillós de la carretera de Caldes a Sant Feliu tindrà radar”; “Un jove de 17 anys de l'Ametlla mor en accident de trànsit al centre de Cardedeu”; “ERC presenta els caps de llista de Mollet i Lliçà d'Amunt”; “Els Xics es queden de nou a prop del 5 de 8 a Barcelona”; “El BM Granollers perd la imbatibilitat a Conca (30-23)”; “Granollers recupera La Tèrmica de Roca Umbert com a espai per visitar”.
- Primera columna: certa, certa, falsa, certa. Segona columna: falsa, falsa, falsa, certa.

PREPARA I ESCRIU

- Respostes procedimentals.

EL REPTE

- Respostes procedimentals.

+ PROPOSTES

- Respostes procedimentals.

Solucions de les pàgines 36 • 37

De les activitats

- 1** Aguts: es-càs, ca-pi-tà, Ber-lín, ar-ca-bús, res-sò, mos-sèn, per-diu, ti-mó.
 Plans: è-xit, tí-mid, mò-bil, tú-mul, fè-ieu.
 Esdrúixols: tú-ni-ca, Si-bè-ri-a, in-no-cèn-ci-a, mà-ne-ga, sè-pi-a.
- 2** gratacel, passamuntanyes, portabombetes, pixallits, llevataps, trencanous, obrellaines, autoescola, guardabosc, celobert, rentaplats, ploramiques.
- 3** Resposta model:
 amè, cafè, però, talòs, engròs; comú, camí, cançó, préssec, avió.
- 4** francès, accés, insòlit, àmfora, remei, esponjós, bambú, tranquil·lament, sorprèn, càntir, dòcil, peroné, encén, tramvia, concert, òptim, riu, casolà, feréstec, sintonia, ràpid.
- 5** • bé (satisfactòriament)
 • ús (acció d'usar)
 • món (la Terra)
- 6** Resposta model:
 mon (possessiu tònic) i món (la Terra); sol (astre) i sòl (terra); si (nota musical) i sí (afirmació)...
- 7** freqüent, següent, desobeir, coincidència, ruïna, conduïem, traint, europeïsta, veïna, reunificar, obeïa, eloqüent.
- 8** agrairé, conduir, obeirà, traduirem.
- 9** Perquè són formades amb els prefixos *anti-*, *contra-* i *re-*, que, seguits de les vocals *i* o *u*, no porten dièresi.

Solucions de les pàgines 38 • 39

De les activitats

- 1** Esdrúixoles: síndria, període, Sàhara, paciència.
 Planes: acne, examen, plàtan, esma, intèrfon, monòton, xàfec, conclave, plàstic, viking, amoníac, núvol.
 Agudes: camí, passerell, radar, xandall, caminaran, orfeó, meló, interval, renou, algun, color, oboè.

- 2** Lluïsa, Suïssa, arruïnar, empaitar, tenia, nerviüt, països, succeir, intuïció, paisatge, egoïsme, simpòsium, raïm, reduïa, veïna, altruista, ruïna, pingüí.
- 3** conduir, conduït, conduïts, conduïda, conduïdes.
agrair, agrait, agraits, agraida, agraides.
pair, paït, païts, païda, païdes.
reproduir, reproduït, reproduïts, reproduïda, reproduïdes.
- 4** Accent obert: a, e, o (mà, cantà, amè, serè, engròs, repòs...). Accent tancat: e, o, i, u (té, esdevé, cançó, meló, comú, algú...).
- 5** elegància, innocència, vigilància, exuberància, conveniència, presència, consistència, arrogància, constància, paciència, abundància, prudència, competència, importància.
- 6** gambià, asturià, càntabre, gal·lès, bolonyès, queralbí, algerí, berguedà, mataroní, americà, magribí, ripollès, badaloní, napolità.
- 7** abruptament, abrupta; acadèmicament, acadèmica; críticament, crítica; crònicament, crònica; democràticament, democràtica; diàriament, diària; detalladament, detallada; feroçment, feroç; hàbilment, hàbil; harmoniosament, harmoniosa; gradualment, gradual; generosament: generosa; ingènuament, ingènua; mensualment, mensual; melòdicament, melòdica; oficialment, oficial; opíparament, opípara; òpticament, òptica; oralment, oral; olímpicament, olímpica; verbalment, verbal; esfèricament, esfèrica.
- 8** raïm, peüc, oïda.
- 9 a** És un gos de **pèl** llarg.
b Anirem **pel** camí de baix.
a **Sí**, vindré a dinar diumenge.
b **Si** vinc a dinar diumenge, et tallaré els cabells.
a Només el va felicitar **son** pare.
b Ells **són** família.
a Ens **té** acostumats a haver-lo d'esperar.
b El **te** amb llimona és ben bo.
a Aquest divendres estaré **sol** a casa.
b El **sòl** d'aquest terreny és molt fètil.
Resposta oberta.
- 10 a** És important que **actuis** amb moderació.
b Han dit que tothom **evacui** el poble aquesta mateixa nit.
c Encara que **suïs**, has d'acabar de plantar les llavors.
d Val més que em **refii** del meu germà.
e Quan jo **avalui** les proves, et trucaré.
f És necessari que **pronunciis** el discurs amb claredat.
g Vols que **canvii** la cortina del menjador?

h Vull que en Jordi **anunciï** la bona notícia als companys.

11 a pèl.

b demà, us, món.

c te.

12 a és, mà, és, més, són, ús, què, són, sí, té.

b Totes les paraules accentuades són agudes.

c La dièresi indica que la *u* dels grups *güe, qüe, güi* i *qüi* es pronuncia.

Solucions de les pàgines 40 • 41

De les preguntes

• Quins són els tres gèneres literaris bàsics?

La narrativa, el teatre i la lírica.

• Amb quina frase o amb quines paraules comencen els contes populars?

Resposta model: Vet aquí que una vegada...; Vet aquí que en aquell temps...; Hi havia una vegada...; Temps era temps, quan les oques tenien dents...; Fa qui sap quants anys...; De follies i de rondalles, jo us en contaré un grapat, les unes seran mentides, les altres seran veritats; Això era i no era..., etc.

• Quins contes populars recordes?

Resposta model: *La Ventafocs, La Blancaneu, La caseta de xocolata, En Nap-Buf, La princesa de la sal, El molinet de sal, La mongetera màgica*, etc.

• Quins personatges són típics dels contes? Esmenta tant personatges bons com dolents.

Bruixes o velles dolentes, gegants, ogres, la madrastra, prínceps i princeses...

• Quins tipus de novel·les t'agraden?

Resposta oberta.

De les activitats

1 La llegenda, el conte (popular o literari), la novel·la i els gèneres narratius de no-ficció com la memorialística i l'assaig.

2 Els contes populars o rondalles i els contes literaris es diferencien en l'origen, la transmissió i les característiques formals. Els contes populars són d'origen desconegut i anònim, es transmeten oralment de generació en generació i tenen unes característiques formals senzilles. Els contes literaris, en canvi, tenen un autor concret, es transmeten per escrit i tenen unes característiques formals habitualment molt més complexes.

- 3 Jacint Verdaguer, Enric Valor, Antoni Maria Alcover i Joan Amades.
- 4 Textos narratius, descriptius i dialogats.

Solucions de les pàgines 42 • 43

De les activitats

- 1 Resposta procedimental.
- a Que un matí, en llevar-se, va veure que al menjador de casa seva hi havia nascut un arbre.
- b Perquè no tenia cap altra persona estimada a qui confiar aquell esdeveniment extraordinari.
- c Es va sorprendre i no s'ho va creure. Tampoc no s'ho volia creure perquè, segons ell, si admetia la possibilitat que un arbre pogués néixer al menjador d'una llar, aleshores seria possible qualsevol cosa i s'hauria de repassar tot el que han dit els savis al llarg de la història.
- d No desvetllar mai el secret. A canvi, l'Estat pagaria el silenci del protagonista.
- e Perquè "se li mobilitza la consciència". Considera que és un afer nacional i resol guardar silenci "per la pàtria".
- f Una carta d'agraïment.
- 2 • "Però un dels més grossos, potser el que **estava** més **en pugna** amb la veritat oficial, és el que ara trobo oportú d'explicar.", **a**.
- "Els revolucionaris alçarien el cap, tornarien a discutir-nos la divinitat del rei, i qui sap si alguna **potència**, encuriosida, ens declararia la guerra.", **c**.
- "Però, **a despit de** tot, he tocat l'arbre amb les mans.", **a**.
- "Jo anava a arreglar un **xec** quan es mobilitzà la meva consciència.", **b**.
- 3 Resposta model:
- Perquè coneixem el nom de l'autor, Pere Calders. Si fos una rondalla, no en coneixeríem el nom, ja que són uns tipus de narracions molt antigues que s'han transmès de generació en generació, oralment. A més, generalment, les rondalles o contes populars no se situen en cap temps determinat.
- 4 És un conte literari. Perquè és una narració d'autor, breu, amb una clara voluntat estètica, que narra uns fets imaginaris en un lloc i un temps determinat (pel vocabulari del text sabem que passa en l'època contemporània). Té un principi, un nus i un desenllaç clars, per això sabem que no és el fragment d'una novel·la.

- 5 Principi: "En aquesta vida he tingut molts secrets. Però un dels més grossos, [...] és el que ara trobo oportú d'explicar."

Nus: "Un matí, en llevar-me, vaig veure que al menjador de casa meva havia nascut un arbre. [...] Compartiu amb mi, només, aquest secret, i l'Estat pagarà bé el vostre silenci."

Desenllaç: "Jo anava a arreglar un xec [...] I qui, amb això, no se sentiria ben pagat?"

- 6 **a** En primera persona gramatical.
- b** El narrador protagonista i el capità de policia.
- c** Amb un llenguatge culte però planer.
- d** Tot el principi; la part inicial del nus, fins que el narrador parla adreçant-se al capità, i el desenllaç.
- e** Text conversacional: el diàleg que mantenen el narrador protagonista i el capità.
- 7 Fa referència a l'arbre de què parla el narrador protagonista. És "domèstic" perquè ha nascut dins de la casa.
- 8 Resposta model:
- Sí. Les frases següents es poden considerar iròniques: "[...] no tenint persona estimada a qui confiar certes coses, vaig anar a trobar la policia."; "[...] es mobilitzà la meva consciència."; "Jo, per la pàtria, tot, sabeu?"; "I qui, amb això, no se sentiria ben pagat?"
- 9 Resposta oberta.

Solucions de les pàgines 44 • 45

De les activitats

- 1 El text correcte és el **b**. El text **a** no és un bon resum perquè no explica fets importants de la llegenda i, en canvi, sí que explica detalls innecessaris, com, per exemple, que va cantar el gall de can Cortès. El text **c** conté incorreccions.
- 2 **a** Volia trobar-ne una d'oberta per a canviar-se.
- b** Duia una dessuadora i texans; segurament portava unes sabates planes o sabatilles d'esport.
- c** Que sembla una altra persona i que la faldilla és massa curta. Li crida l'atenció que s'hagi pintat els llavis.
- d** Estan neguitoses. "Anem, que ja fem tard!"; "Tu segueix-me. No t'allunyis, em sents? Anem fins al banc. Jo sec i tu esperes. No t'allunyis, Martina, per l'amor de Déu!"
- e** Resposta oberta.

- 3 a** “El pont del diable”, en tercera persona; “Segon trimestre”, en primera persona.
- b** “El pont del diable”: el Montseny, un camp prop de Palau-solità i la zona de Martorell on hi ha el pont del Diable. “Segon trimestre”: tres carrers més avall de l’escola.
- c** Els personatges de la llegenda —el cavaller (diable) i la serventa— són inversemblants perquè protagonitzen accions que no tenen l’aparença de veritat. Tot i així, podem dir que la serventa està caracteritzada de manera versemblant (les paraules que se li atribueixen en queixar-se d’haver d’anar a buscar aigua tantes vegades ho són). Les noies del text d’Àngel Burgas són versemblants, resulten creïbles, tenen l’aparença que podrien tenir unes noies reals i parlen com noies reals.
- d** “El pont del diable”, en una època antiga; d’una banda perquè s’hi explica la construcció d’un pont que sabem que és molt antic; de l’altra, perquè es parla de la serventa d’un hostal que, com en temps passats, no disposa d’aigua corrent i ha d’anar a buscar aigua a la font cada dia per a fer la seva feina. “Segon trimestre”, en una època actual, contemporània; pel títol, pel tipus de roba que porta una de les protagonistes i perquè s’hi esmenta un banc.
- e** Resposta oberta.
- f** Resposta oberta.
- 4** Resposta model:
- Llegenda referent al menhir de la Pedra del Diable que hi ha a Santa Pau, a la Garrotxa: una mossa s’havia de casar amb un jove que l’esperava a l’altra banda del Ter, a prop de Girona. El riu baixava molt ple i no podia travessar-lo. La noia va prometre l’ànima al diable si abans de les dotze de la nit la portava a l’altra banda. El dimoni es va posar a construir un pont de pedra i, volant per l’aire, duia grans roques des del Pirineu. Mentre portava l’última, va arribar la mitjanit i la va deixar caure amb gran terrabastall al lloc per on passava.
- 5** Resposta procedimental.
- 6** Resposta oberta i procedimental.